QORTI TAL-MAĠISTRATI (MALTA)
BĦALA QORTI TA' ĠUDIKATURA KRIMINALI

MAĠISTRAT
DR RACHEL MONTEBELLO B.A. LL.D.

Kumpilazzjoni Nru.: 655/2023

Il-PULIZIJA
(Spettur Wayne Rodney Borg)
(Spettur Andy Rotin)

-Vs-

MARIO DEMICOLI

Illum, 12 ta' Ottubru 2023

Il-Qorti,

Rat l-imputazzjonijiet miġjuba fil-konfront ta' **MARIO DEMICOLI** ta' 56 sena, bin Anthony Demicoli u Michelina nee Caruana, mwieled Qormi, Malta nhar it-23 ta' Lulju 1967, residenti gewwa 223, Bellfiore, Triq l-Orsolini, Pieta u detentur tal-kartqa tal-identita' bin-numru 335667M li ġie akkużat talli bejn Jannar tas-sena elfejn u għoxrin (2020) u Ġunju tas-sena elfejn u tlieta u għoxrin (2023) f'dawn il-Gzejjer, b'diversi atti, ukoll jekk fi zminijiet differenti u li jiksru l-istess disposizzjoni tal-liġi u li ġew magħmulin b'riżoluzzjoni waħda;

1. Iffalsifikajt cedola, polza, ordni jew dokumenti ohra, illi meta jigu prezentati wiehed jista' jircievi bihom ħlas, jew jieħdu l-kunsinna ta' oggetti jew jiġbor

depożitu jew rahan minn ufficju pubbliku, jew minn bank jew stabbiliment pubbliku iehor imwaqqaf jew maghruf b xi' att pubbliku tal-Gvern;

2. U aktar talli xjentament għamilt użu minn wahda mill-karti msemmijin;

3. U aktar talli ghamilt falsifikazzjoni f'att awtentiku u pubbliku, jew fi skrittura kummercjali jew ta' bank privat, b'falsifikazzjoni jew b'tibdil fl-iskrittura jew fil-firem billi ħloqt pattijiet, dispozizzjonijiet jew obbligi foloz jew ħelsien falz minn obbligi, jew billi ddaħalt dawn il-pattijiet, dispożizzjonijiet obbligi jew ħelsien minn obbligi f'dawk l-atti jew skritturi wara li jkunu gew iffurmati, inkella billi żidt jew biddilt klawsoli, dikjarazzjonijiet jew fatti, illi dawn l-atti jew skritturi kellhom ikollhom fihom jew kellhom jippruvaw;

4. U aktar talli xjentament ghamilt uzu minn att, kitba jew skrittura falza;

5. U aktar talli sabiex tikseb xi vantagg jew beneficcju ghalik iinifsek jew ghal ħaddiehor, f'xi dokument maħsub għal xi awtorita' pubblika, xjentament għamilt dikjarazzjoni jew stqarrija falza, jew tajt tagħrif falz;

6. U aktar talli b'mezzi kontra l-ligi, jew billi għamit użu ta' ismijiet foloz, jew ta, kwalifiki foloz, jew billi nqdejt b'qerq ieħor, ingann jew billi wrejt ħaġa b'oħra sabiex iġġiegħel titwemmen l-eżistenza ta; intraprizi foloz, jew ta ħila setgħa fuq ħaddieħor ta' krediti immaġinarji , sabiex tqanqal tama jew biza' dwar xi ġrajja kimerika, għamilt qligħ ta' aktar minn ħamest elef euro €5,000 bi ħsara tad-Dipartiment tas-Sigurta Socjali, il-Gvern ta' Malta u /jew xi entita u/ jew entitajiet ohra;

7. U aktar talli bi ħsara tad-Dipartiment tas-Sigurta Socjali, il-Gvern ta' Malta u/jew xi entita u/jew entitajiet oħra, għamilt qligħ ieħor b'qerq ta'aktar minn ħamest elef euro (€5,000);

8. U aktar talli kellek fil-pussess jew kellek taħt il-kontroll tiegħek xi oġġetti għall-użu fit-twettiq jew f'konnessjoni ma' xi frodi;

   Il-Qorti kienet gentilment mitluba sabiex f'kaz ta sejbien ta' ħtija tikkundanna lill-akkuzat ghal ħlas ta' spejjes li jkollhom x'jaqsmu mal-ħatra ta' esperti jew periti fil-proceduri hekk kif ikkontemplat fl-Artikolu 533 tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta'Malta.

Rat id-digriet tagħha tal-4 ta' Settembru 2023 fejn laqgħet it-talba tad-Direttur tas-Sigurta' Soċjali u d-Direttur Ġenerali tal-Għajnuna Finanzjarja u Osservanza ammetthom fil-proċeduri bħala parti offiża a tenur tal-artikolu 410(5) tal-Kap. 9;

Semghet lill-Ufficjali Prosekuturi jaqraw l-akkużi u jikkonfermawhom bil-ġurament u rat id-dokumenti ppreżentati flimkien mal-akkużi;

Semgħet lill-imputat waqt l-eżami jwieġeb li huwa ħati tal-imputazzjonijiet kollha;

Il-Qorti wissiet lill-imputat bl-iktar mod solenni dwar il-konsegwenzi legali tal-ammissjoni tiegħu, u wara illi kkonċedietlu ħin biex jirrikonsidra din id-dikjarazzjoni ta' ħtija u sabiex jerga' jikkonsulta mad-difensur tiegħu, kif ukoll wara li spjegatlu n-natura u s-serjeta` tal-reati li jinsab mixli bihom u l-piena erogabbli, semgħet lill-imputat jikkonferma l-ammissjoni tal-ħtija tiegħu.

Semgħet lil Martin Buhagiar, Assistent Direttur tad-Dipartiment tas-Sigurta' Soċjali jiddikjara quddiemha li l-ammont meħud mill-imputat għad-detriment tad-Dipartiment tas-Sigurta' Soċjali huwa ta' €19,281.50, li l-imputat ma kien għamel ebda pagament in linea ta' rifużjoni tal-ammont;

Semgħet lill-imputat jiddikjara li huwa dispost iħallas lura l-ammont kollu permezz ta' ripagamenti mensili fis-somma ta' €500 u semgħet lil Martin Buhagiar għall-parti offiża jiddikjara li d-Dipartiment tas-Sigurta' Soċjali huwa dispost per prinċipju li

jidħol fi ftehim formali mal-imputat biex ir-ripagament tal-ammont isir permezz ta' pagamenti mensili;

Semghet is-sottomissjonijiet tal-partijiet dwar il-piena u semgħet lill-Prosekuzzjoni tiddikjara li m'hijiex qiegħda tinsisti li tingħata piena karċerarja effettiva;

Semgħet ukoll lill-parti offiża u lill-imputat jiddikjaraw fis-seduta tat-12 ta' Ottubru 2023 illi huma laħqu ftehim formali (Dok. MX) għar-rifużjoni tal-ammont sħiħ permezz tal-pagament tas-somma mensili ta' €500 u li kien diġa' laħaq sar ripagament wieħed fl-imsemmi ammont u li l-bilanċ dovut hu fis-somma ta' €18,781.50 (Dok. MX1);

Rat id-dokumenti kollha akkwiżiti fl-atti;

Rat l-atti kollha tal-proceduri;

Ikkunsidrat;

Illi fuq l-ammissjoni volontarja u inkondizzjonata tal-imputat, fil-preżenza tal-Avukat difensur tiegħu u dan wara li ġew osservati d-dispożizzjonijiet tal-artikolu 392A tal-Kap. 9, il-Qorti m'ghandhiex triq ohra salv li ssib lill-imputat hati tal-imputazzjonijiet kollha għajr naturalment għal dawk li ġew irtirati mill-Prosekuzzjoni.

Għall-finijiet tal-piena, il-Qorti kkunsidrat diversi fatturi, fosthom il-gravita' tar-reati li qiegħed jinstab ħati tagħhom l-imputat u l-ammont sostanzjali li nkiseb mill-imputat b'riżultat tal-kommissjoni ta' dawn ir-reati. Iżda ħadet ukoll qies tal-fedina penali mhux daqshekk oneruża tal-imputat, kif ukoll tal-fatt illi huwa ammetta l-ħtija tiegħu fl-iktar stadju bikri tal-proċeduri. Fuq kollox, il-fatt illi jirriżulta li ntlaħaq ftehim formali bejn il-partijiet dwar il-ħlas tal-bilanċ bin-nifs u diġa' bdew isiru r-ripagamenti in linea ma' dan il-ftehim. Il-Qorti żammet ferm ukoll li matul is-

sottomissjonijiet dwar il-piena, il-Prosekuzzjoni ddikjarat li mhijiex qiegħda tinsisti fuq piena karċerarja effettiva.

Il-Qorti qieset ukoll il-fatt illi l-istess att, ċioe' l-falsifikazzjoni tal-att u l-użu tiegħu mill-imputat, ta lok għall-ksur ta' diversi dispożizzjonijiet tal-liġi, fosthom l-artikoli 167 u 183 kif ukoll l-artikolu 188 tal-Kap. 9 - ċioe' li għamel dikjarazzjoni falza jew ta tagħrif falz lil awtorità pubblika. L-istess jgħodd għall-att konsistenti fl-użu tad-dokument falsifikat: dan jikkostitwixxi iktar minn reat wieħed, fosthom ir-reat taħt l-artikoli 169, 184 u 188 tal-Kap. 9, kif ukoll il-mezz għall-kommissjoni tar-reat ta' frodi taħt l-artikolu 308 tal-Kap. 9. Għaldaqstant, bl-applikazzjoni tal-prinċipju tal-konkorrenza formali ta' reati u pieni, għanda tingħata l-piena biss għar-reat l-iktar gravi fost dawk li ġew kommessi permezz tal-istess att. Bl-ammissjoni tal-imputat għall-imputazzjonijiet kollha, ir-reat minuri tal-frodi innominata tiġi assorbita fir-reat iktar gravi tat-truffa taħt l-artikolu 308 tal-Kap. 9 u għalhekk hawnhekk ukoll tingħata l-piena għar-reat l-iktar gravi.

Dan magħdud il-fatt illi uħud mir-reati addebitati lill-imputat evidentement twettqu bħala mezz għall-fini għall-kommissjoni ta' reati oħrajn li jinsab mixli bihom. Hekk per eżempju, ir-reat fl-ewwel imputazzjoni twettaq bħala mezz għall-fini għall-kommissjoni tar-reat fit-tieni imputazzjoni, u l-istess ir-reat fit-tielet imputazzjoni, li ġie kommess bħala mezz għall-fini tat-twettiq tar-reat addebitat fir-raba' imputazzjoni. Fl-istess waqt, il-Qorti fehmet ukoll – anke fin-nuqqas ta' prova kuntrarja fl-atti proċesswali – li r-reati kommessi bil-falsifikazzjoni u l-użu tad-dokument iffalsifikat twettqu sewwasew bħala mezz għall-kommissjoni tar-reat ta' frodi u r-reat taħt l-artikolu 310BA tal-Kap. 9. Isibu riskontru għalhekk id-dispożizzjonijiet tal-artikolu 17(h) tal-Kap. 9.

Ir-reat l-iktar gravi fost is-sensiela ta' reati li l-imputat ammetta l-ħtija dwarhom, huwa dak taħt l-artikolu 309 li bl-applikazzjoni tad-dispożizzjonijiet tal-artikolu

310(1)(a) tal-Kap. 9, jipprovdi għal piena ta' priġunerija minn sentejn sa disa' snin billi l-ammont tal-ħsara magħmula mill-imputat jeċċedi s-somma ta' €5,000.

Mizmumin ferm dawn il-konsiderazzjonijiet kollha, il-Qorti tqis illi filwaqt li l-iktar piena idoneja hija waħda karċerarja, hemm raġunijiet tajbin u validi fiċ-ċirkostanzi, biex tapplika d-dispożizzjonijiet tal-artikolu 28A tal-Kap. 9.

Fil-fehma tal-Qorti, fiċ-ċirkostanzi tal-każ in diżamina, ma għandhiex tinkludi fl-ordni ta' sentenza sospiża taħt l-artikolu 28A tal-Kap. 9, direttiva għar-restituzzjoni tal-ammont akkwistat għad-detriment tal-parti offiża taħt l-artikolu 28H tal-Kap. 9, u dan minħabba l-konsegwenzi tassattivi tan-nuqqas tal-ħati li jikkonforma ruħu mad-direttiva bħal din f'massimu ta' sitt xhur biss, fejn is-sentenza sospiża ta' priġunerija tista' tibda sseħħ[1]. F'kull każ, il-Qorti għandha diskrezzjoni biex tiddeċiedi jekk għandhiex tinkludi direttiva għar-restituzzjoni taħt l-artikolu 28H tal-Kap. 9 fl-ordni ta' sentenza sospiża, jew le, u fil-każ li għandha quddiemha llum, fejn l-imputat u l-parti offiża waslu għal ftehim permezz ta' skrittura esebita fl-atti għar-ripagament tas-somma meħuda illegalment permezz ta' ripagamenti mensili fir-rata ta' €500 kull waħda – li tfisser li l-ħlas bin-nifs ser isir fuq perijodu li jeċċedi bil-bosta dak ta' sitt xhur maħsub fl-artikolu 28H tal-Kap. 9 - ma tqisx li tkun qiegħda tagħmel ġustizzja jekk tinkudi direttiva taħt dan l-artikolu.

Għaldaqstant, b'żieda mal-piena, il-Qorti sejra tordna lill-imputat għall-ħlas tad-danni ossia kumpens bl-applikazzjoni tad-dispożizzjonijiet tal-artikolu 532A tal-Kap. 9 (li jagħmel referenza għall-artikolu 24 tal-Att dwar il-Probation, Kap. 446).

Għal dawn il-motivi kollha, wara li rat l-Artikoli 17(h), 18, 167, 169, 183, 184, 188, 308, 309, 310(1)(a) u 310BA tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta, qiegħda ssib lil MARIO DEMICOLI ħati fuq ammissjoni tiegħu stess, tal-imputazzjonijiet kollha u tikkundannah sentejn priġunerija iżda bl-applikazzjoni tal-Artikolu 28A tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta tordna li din is-sentenza ma

---

[1] Artikolu 28H(6) tal-Kap. 9.

tidħolx fis-seħħ ħlief jekk fi żmien tliet (3) snin, il-ħati jikkommetti reat ieħor li għalih hemm piena ta' priġunerija.

A tenur ta' l-Artikolu 28A(4) tal-Kap. 9 tal-Liġijiet ta' Malta, il-Qorti spjegat lill-ħati bi kliem ċar ir-responsabilità tieghu taħt l-Artikolu 28B tal-Kap. 9 tal-Liġijiet ta' Malta jekk huwa jikkommetti, matul il-perijodu operattiv ta' din is-sentenza sospiza, reat li għalih hemm piena ta' priġunerija.

Billi ma jirriżultax li ġew nominati esperti f'dawn il-proċeduri, tastjeni milli tieħu konjizzjoni tat-talba tal-Prosekuzzjoni ai termini tal-Artikolu 533 tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta.

Bl-applikazzjoni tal-Artikolu 532A tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta li jirrendi applikabbli d-dispożizzjonijiet tal-artikolu 24 tal-Att dwar il-Probation, Kapitolu 446 tal-Liġijiet ta' Malta, tordna lil MARIO DEMICOLI jħallas lid-Dipartiment tas-Sigurta' Soċjali is-somma ta' tmintax-il elf seba' mija u wieħed u tmenin Euro u ħamsin ċenteżmu (€18,781.50) rappreżentanti d-danni sofferti mill-istess Dipartiment b'riżultat tad-delitti li dwarhom qed tinstab ħtija u dan bin-nifs skont il-ftehim ġia' konkluż bejn il-partijiet (Dok. MX).

Għall-fini tal-Artikolu 28A(8) tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta, tordna li kopja ta' din is-sentenza tintbagħat lir-Reġistratur tal-Qorti.

Ai termini ta' l-Artikolu 392A(2) tal-Kap.9 tal-Liġijiet ta' Malta, il-Qorti tordna li fi żmien sitt (6) ijiem tax-xogħol l-Avukat Ġenerali jingħata aċċess għal kopja skenjata ta' l-atti, flimkien ma' aċċess għal kopja skenjata ta' din is-sentenza.

DR. RACHEL MONTEBELLO
MAĠISTRAT.